

Zelfreflectie en zelfverantwoording

O dienaren van Allah: Weet dat het ware succes en het geluk van de mens liggen in het beheersen van zijn eigen ziel, het afleggen van rekenschap over zichzelf en het voortdurend toezien op zijn woorden en daden, zowel in het kleine als in het grote. Wie zichzelf ter verantwoording roept, zijn woorden, daden en innerlijke gedachten beheerst overeenkomstig datgene waarmee Allah tevreden is, die heeft waarlijk een groot succes behaald.

Allah, de Verhevene, zegt: **«En wat betreft degenen die de macht van hun Heer vreesden en de ziel weerhield van slechte begeerten (40) Waarlijk, hun verblijfplaats is het Paradijs»** (Soerat an-Nazi'at 79: 40-41) En Allah (ﷻ) zegt ook: **«En Ik zweer bij degene die zichzelf verwijten maakt»** (Soerat al-Qiyamah 75: 2)

De uitlegkundigen van de Koran zeiden: **«Allah heeft gezworen bij de zelfverwijtende ziel: de ziel die zichzelf verwijt wanneer zij tekortschiet in haar verplichtingen en wanneer zij bepaalde verboden begaat. Zij blijft zichzelf verwijten totdat haar toestand zich verbetert en zij standvastig wordt»**

Dit kan slechts worden bereikt door zichzelf voortdurend ter verantwoording te roepen.

Van Shaddad ibn Aws is overgeleverd dat de Profeet (ﷺ) zei: **«De verstandige is degene die zichzelf rekenschap aflegt en werkt voor wat na de dood komt. De onmachtige is degene die zijn begeerten volgt en vervolgens ijdele verwachtingen van Allah koestert»** (Een goede (hasan) overlevering)

Omar ibn al-Khattab (moge Allah tevreden met hem zijn) zei: **«Roep jezelf ter verantwoording voordat je ter verantwoording wordt geroepen. Weeg jezelf voordat je gewogen wordt, en bereid je voor op de grote voorstelling (voor Allah)»**

En Abd Allah ibn Mas'ud (moge Allah tevreden met hem zijn) zei: **«De gelovige ziet zijn zonden alsof hij aan de voet van een berg staat en vreest dat die op hem zal neerstorten. De zondaar daarentegen ziet zijn zonden als een vlieg die op zijn neus landt; hij veegt er met zijn hand naar en zij vliegt weg»** (Overgeleverd door al-Bukhari)

De gelovige roept zichzelf ter verantwoording, houdt toezicht op zijn eigen ziel en brengt haar tot de beste toestand. Hij legt zichzelf rekenschap af over zijn daden en strijdt tegen zijn eigen neigingen door middel van aanbidding en gehoorzaamheid, zodat hij deze verricht met volledige oprechtheid, zuiver en vrij van de vermenging met vernieuwingen in de religie, pronkzucht en bewondering voor zijn eigen daden. Hij verricht zijn daden uitsluitend zoekend naar het Aangezicht van Allah en het Hiernamaals.

Hij roept zichzelf ter verantwoording om goede daden te verrichten en deze uit te voeren overeenkomstig de Soennah van de Profeet (ﷺ), met het vasthouden aan voortdurende daden van aanbidding, volharding en standvastigheid, zonder terugkeer naar het slechte of onderbreking. Allah, de Verhevene, zegt: **«En iedereen die streeft, hij streeft slechts voor zichzelf. En Allah is vrij van alle behoeften van de werelden»** (Soerat al-'Ankabut 29: 6)

Sufyan al-Thawri zei: **«Ik heb niets bestreden dat zwaarder voor mij was dan mijn intentie, omdat deze voortdurend bij mij verandert»**

Al-Qutr ibn Ziyad zei: Ik vroeg imam Ahmad ibn Hanbal over de intentie bij een daad. Ik zei: **«Hoe is de intentie?»** Hij antwoordde: **«Hij moet zichzelf voortdurend corrigeren wanneer hij een daad wil verrichten, zodat hij deze niet doet omwille van de mensen»**.

Van Shaddad ibn Aws is overgeleverd dat de Profeet (ﷺ) zei: **«Wie bidt om gezien te worden door de mensen, heeft deelgenoten aan Allah toegekend. Wie vast om gezien te worden door de mensen, heeft deelgenoten aan Allah toegekend. En wie liefdadigheid geeft om gezien te worden door de mensen, heeft deelgenoten aan Allah toegekend»**

(Overgeleverd door Ahmad ibn Hanbal, Al-Hakim en Al-Tabarani)

De gelovige roept ook zichzelf ter verantwoording met betrekking tot zijn uitspraak en zijn woorden. Hij laat zijn tong niet spreken met leugens, onwaarheden of verboden uitdrukkingen. Hij dient zich te herinneren dat er twee engelen over hem zijn aangesteld die alles opschrijven wat zijn tong uitspreekt en alles wat hij aan daden verricht. Voor dat alles zal hij beloond worden of gestraft.

Allah, de Verhevene, zegt: **﴿Maar waarlijk, er zijn zeker bewakers (Engelen) over jullie (10) Eervollen, schrijvenden (11) Zij weten wat jullie doen﴾** (Soerat al-Infīṭār 82: 10-12)

En Hij (ﷺ) zegt ook: **﴿Hij uit geen enkel woord of er is bij hem een waakzame bewaker die gereedstaat﴾** (Soerat Qāf 50: 18)

Van Aboe Huraira (moge Allah tevreden met hem zijn) is overgeleverd dat de Profeet (ﷺ) zei: **“Waarlijk, een persoon spreekt soms een woord uit dat Allah behaagt, zonder er veel aandacht aan te schenken, maar Allah verheft hem daardoor in graden. En een dienaar spreekt soms een woord uit dat Allah vertoornt, zonder er veel aandacht aan te schenken, maar daardoor stort hij in de Hel”**
(Overgeleverd door al-Bukhari)

Ook dient de moslim zichzelf ter verantwoording te roepen en tegen zijn eigen ziel te strijden met betrekking tot de gedachten en invloeden die het hart binnenkomen, en tegen de influisteringen. Want het begin van goed en kwaad komt voort uit de gedachten van het hart en de invloeden die erop inwerken.

Wanneer de moslim de invloeden op zijn hart beheerst, blij is met de goede ingevingen, daarin rust vindt en ernaar handelt, dan zal hij slagen en de overwinning behalen. En wanneer hij de influisteringen en ingevingen van de satan verdrijft en zijn toevlucht zoekt bij Allah tegen zijn influisteringen, dan zal hij gered worden en veilig blijven van het verwerpelijke en de zonden.

Maar wanneer hij achteloos wordt tegenover zijn influisteringen en deze aanvaardt, dan zullen zij hem naar verboden zaken leiden. Allah, de Verhevene, zegt: **﴿En als Satan jou met een kwade influistering benadert (om je van het goede te weerhouden), zoek dan toevlucht bij Allah (om het teniet te doen). Waarlijk, Hij is de Alhorende (van alle uitspraken), de Alwetende (van alle daden)﴾** (Soerat Fuṣṣilat 41: 36)

De bescherming tegen zonden begint daarom met het waakzaam zijn voor de influisteringen van de satan en het behoeden voor zijn verleidingen.

Het eerste waarvoor men zich moet onthouden voordat men daarin valt, is de influistering die ertoe leidt. Wie zichzelf ter verantwoording roept en tegen zijn eigen ziel strijdt, zijn goede daden zullen toenemen, zijn slechte daden zullen verminderen, hij zal deze wereld verlaten terwijl hij geprezen wordt en hij zal opgewekt worden als een gelukkige.

Maar wie zijn begeerten volgt, zich afwendt van de Koran, doet wat zijn ziel verlangt, geniet van zijn lusten, grote zonden begaat en de leiding over zichzelf aan de satan geeft, die zal door hem naar iedere grote zonde worden geleid en met hem verblijven in de pijnlijke bestraffing.

O Allah, bescherm ons tegen de duivels onder de mensen en de djinn, o Bezitter van Majesteit en Eer. O Allah, wij vragen U om welzijn en bescherming in deze wereld en in het Hiernamaals.